

Welke gevelaanpak bij verduurzaming? - een leidraad

Gert Jan te Velde, adviseur Duurzaam Renoveren, Commissie Omgevingskwaliteit Amsterdam.

03-02-2026

Leeswijzer: matrix is bedoeld voor AUP-gebied en woongebieden na 1980. Zie voor de kaarten ook: maps.amsterdam.nl

NB: de ordenkaart voor de periode 1970-1985 is nog niet bestuurlijk vastgesteld en daardoor nog niet digitaal te raadplegen

	GEVELTYPOLOGIE			
ARCHITECTONISCHE ORDE + OMSCHRIJVING (bron: welstandsnota De Schoonheid van Amsterdam 2016 hfst 5, pag 48) weg?	I. METSELWERK MET GATEN (* bakstenen gevel waarvan de architectonische geleding wordt bepaald door de verdeling van venstersopeningen/ logia's etc.	II. METSELWERK MET GATEN EN ORNAMENT (* idem, maar met architectonische detaillering in de vorm van vooruitspringende en terugliggende geveldelen en sierlijsten)	III. RANDEN, PENANTEN EN INVULLINGEN (* gevel die bestaat uit een hoofdstructuur van horizontale en verticale elementen en verder is gevuld met puien)	IV. SYSTEEMGEVEL (* gevel die is opgebouwd uit een frame waaraan betonplaten of.... zijn bevestigd)
Basisorde/ WA basis in AUP (*) Handhaven van vorm en massawerking voor zover deze belangrijk is voor de compositie van de verkaveling en de relatie met het veld als geheel	Isoleren kan aan de buitenzijde, nieuwe materialisering en andere verhouding van open/gesloten is mogelijk	Isoleren kan aan de buitenzijde, nieuwe materialisering en andere verhouding van open/gesloten is mogelijk	Isoleren kan aan de buitenzijde, nieuwe materialisering en andere verhouding van open/gesloten is mogelijk	Isoleren kan aan de buitenzijde, nieuwe materialisering en andere verhouding van open/gesloten is mogelijk
voorbeelden				
Orde 3/ WA 3 in AUP (*) Handhaven en herstellen van de oorspronkelijke karakteristiek en samenhang in het gevelbeeld, waarbij afwijking in materiaal, kleur en detaillering mogelijk is	Bij isolatie aan buitenzijde: toepassen van gevelstrips (wat wordt daarmee bedoeld?)	Bij isolatie aan buitenzijde: toepassen steenstrips, met herstel of herinterpretatie van ornamenten	Bij isolatie aan buitenzijde is het toepassen van nieuwe materialen, waaronder minerale strips, mogelijk. Let daarbij op het oorspronkelijke reliëf. Zorg voor zorgvuldige overgangen bij dakranden en kopgevels	Bij isolatie aan buitenzijde is het toepassen nieuwe materialen mogelijk in combinatie met herstel of herinterpretatie van het gevelbeeld
voorbeelden	Bosleeuw - Immanuel Kanthof - Holtblokken	Werengouw		
Orde 2/ WA 2 in AUP (*) Handhaven en herstellen van de oorspronkelijke elementen in vorm, maat, materiaal, detaillering, verhouding en kleur of vormgeving van een vergelijkbare kwaliteit. Het gebruik van niet oorspronkelijke materialen is mogelijk mits dit gebeurt met respect voor de authenticiteit van de gevel	Bij isolatie aan de buitenzijde: toepassen keramische steenstrips. Kozijnen in principe conform oorspronkelijke detaillering en indeling. Zorg voor zorgvuldige overgangen bij dakranden en kopgevels	Kies voor een gevelaanpak met behoud/herstel van ornamentiek, reliëf en rankheid elementen. Bij ornamentiek in het gevelmetselwerk isoleren aan binnenzijde. Kozijnen in principe conform oorspronkelijke detaillering en indeling	Isoleren aan binnenzijde vanwege reliëf in de gevel en maatvoering van kolommen en betonbanden. Kozijnen en puien in principe conform oorspronkelijke detaillering en indeling. Zorg voor zorgvuldige overgangen bij dakranden en kopgevels	Isoleren aan binnenzijde. Kozijnen in principe conform oorspronkelijke detaillering en indeling. Let op reliëf en ritmiek van de oorspronkelijke gevel, ook in de aansluitingen bij dak en kopgevels
voorbeelden	Burgemeester De Vlugtlaan	Dudokhaken - Akbarblokken	Anslijnflat - Waldorp&Bauer	
Orde 1/ WA 1 in AUP (*) Handhaven en herstellen van de voor de vormgeving bepalende kenmerken, zoals maat, materiaal, detaillering, verhouding en kleur. Dit moet zo veel mogelijk gebeuren in authentiek materiaal, kleur en detaillering en rekening houdend met de samenhang in het gevelbeeld	Isoleren aan binnenzijde. Kozijnen conform oorspronkelijke detaillering en indeling. Bewaak de negges, de rankheid van de profielen en de indelingen	Isoleren aan binnenzijde. Behoud c.q. herstel van oorspronkelijke ornamentiek en reliëf. Kozijnen conform oorspronkelijke detaillering en indeling. Bewaak de negges, de rankheid van de profielen en de indelingen	Isoleren aan binnenzijde. Kozijnen en puien conform oorspronkelijke detaillering en indeling. Let daarbij op de negges, de rankheid van de profielen en de indelingen	Isoleren aan binnenzijde. Kozijnen conform oorspronkelijke detaillering en indeling. Let daarbij op de negges, de rankheid van de profielen en de indelingen. Herstel en zorgvuldige reiniging systeemgevel
	Koningsvrouwen - Van Koetsveldstraat	Louis Couperusstraat - Tasmanblokken	Rivierenhuis	Aireystrook - Het Breed - Groenhoven
geen WA-waardering				
voorbeelden			Klarenstraat	Ingelandenweg

(*) context beeldbepalend: er zijn twee redenen om gebouwen **anders te behandelen** dan de architectuurwaardering aangeeft: ten eerste als het gebouw onderdeel uitmaakt van een **architectonische eenheid** en ten tweede als het gebouw een cruciale rol speelt (bijv. als historische referentie) in de vernieuwing van een buurt

REMINDER

Bij verduurzamingsprojecten waarin ook installaties worden aangepakt (bijv. all-electric of NOM/BENG concepten) vragen installaties veel ruimte.

Vaak wordt hiervoor het dak en/of balkon gebruikt. Dit heeft veel effect op het gevelbeeld.

Deze onderdelen moeten dus tijdig in het project worden meegenomen. (Zie ook het hoofdstuk Duurzame Stad in de welstandsnota De Schoonheid van Amsterdam 2016)